

Παρίθετος ως Εργάτος, 1863

Συνταγμα
Αποστολή

Τῷ Κυρίῳ Ὁ Παντοκράτωρ
ἐν Αἴγυψοι

Θορά

FF

SR

ΙΩΑΝΝΗΣ Ρ. ΒΛΑΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου, ἀριστείουχου,
καὶ ἱππότου Κυρίου Κάρπου ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18
Ὀκτωβρίου τοῦ 1863 ἔτους ἐν τῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου
Παντελεήμονος, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπάτησεν
κατὰ πρῶτον τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος ἡ Α. Μ.
ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος ὁ Α',
καὶ ἐδοξολόγησαν τὸν ὑψιστον Θεὸν
ὁ Στρατὸς καὶ ἅπας ὁ λαός.

Μάθετε ὦ Ἕλληνες τῆς νέας γεν-
νεᾶς, πῶς ἐγένετο ἡ Παλιγγενεσία τῆς
Ἑλλάδος καὶ ἀναπνέομεν σήμερον τὸν
ἐλεύθερον αἴρα.

Λαμπρὰν καὶ χαρμόσυνον ἡμέραν ἀνέτειλεν ἡμῖν ἡ
δεκάτη ὀγδόη Ὀκτωβρίου ἐν ᾗ ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν-
θῶμεν ἐν αὐτῇ, διότι ἦλθεν ὁ προσδοκώμενος Βασιλεὺς
ἡμῶν. Τὰ δεινὰ τῆς Ἑλλάδος ἔπαυσαν, ἡ σκευωρία καὶ ἡ
τυραννία ἔπαυσαν, διότι ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν καὶ
ἐπάτησε τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ἡ ἀσεβὴς δοξομανία καὶ
ἀγυρτία, ἡ ἀρπαγὴ καὶ ἡ ἀναρχία ἔπαυσαν, διότι ἦλθεν
ὁ περιπόθητος Βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐρρίφθη ἡ ἀδιάρρηκτος
ἄγκυρα τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀγαθὸν λιμένα, καὶ ἐξησφαλίσθη
ἡ Ἑλλάς.

Ἄλλ' ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Παλιγγενεσίας τῆς
Ἑλλάδος, ἕως τὴν λαμπρὰν ταύτην ἡμέραν εἶναι δίκαιον

νὰ ἐκφωνήσωμεν τοὺς λόγους, πῶς διήλθεν ἡ Ἑλλάς τὸ ἀχανὲς τρικυμιῶδες πέλαγος τῶν δεινῶν τῆς καὶ προέβη εἰς τὸ ὕψος τῆς λαμπρότητός τῆς, τοὺς ὁποίους ἡ ἱστορία θέλει ἐγχαράξει εἰς τὴν πλάκα τῆς ἀθανασίας. Διὸ ἐπι-καλοῦμαι τὴν προσοχὴν σας Κύριοι, Α'. Διὰ νὰ ἐξυμνήσω τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν πολυετῇ καὶ πολυστένακτον δουλείαν, καὶ δὲν εἴμεθα τῶρα δοῦλοι τῶν τυράννων, ὡς οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν. Β'. Νὰ διαλαλήσω τοὺς λόγους, δι' ὧν πέπτωκεν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος σὺν τῇ Βαυαρικῇ δυναστείᾳ, καὶ Γ'. Περὶ τοῦ πῶς προέβη ἡ Ἑλλάς εἰς τὸ τέρμα τοῦ προορισμοῦ τῆς, καὶ ἐστεφανώθη μὲ μεγαλόφρονα καὶ περιφανῇ ἄνδρα καὶ ἰδοὺ τὸ

Πρῶτον μέρος.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Βυζαντινῆς Βασιλείας καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τεσσάρων θλιβερῶν αἰώνων τῆς καταδίκης τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡμῶν ἔθνους, τρεῖς εἶναι αἱ ἐποχαί, αἵτινες ἀπέδειξαν, ὅτι τὸ ἔθνος ἡμῶν εἶναι ἀπόρροια τῆς καταγωγῆς τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης ἐποχῆς τῶν ἀρχαίων προπατόρων ἡμῶν Ἑλλήνων. Ἡ πρώτη ἐποχὴ εἶναι 25 Μαρτίου τοῦ 1821 ἔτους, ἡ δευτέρα ἡ 3 Σεπτεμβρίου 1843, καὶ ἡ τρίτη ἡ 10 Ὀβρίου 1862. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐποχὰς πᾶσα ζῶσα εὐσεβὴς ψυχὴ ἐπείσθη καθ' ὁλοκληρίαν, ὅτι χεὶρ Κυρίου ἤγειρε τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ τάφου, καὶ προήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸ στάδιον τῆς δόξης τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ὀρίζοντος. Διὸ ἀδιστάκτως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ἀδελφοί, καὶ ἐν πεποιθήσει, ὅτι ὁ Θεὸς κήδεται τῆς Ἑλλάδος. Καὶ περὶ τούτου ἔχομεν νὰ ἐπιφέρωμεν ἑπτὰ ἀποδείξεις εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου μας κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῆς, αἵτινες προωρίσθησαν παρὰ τῆς θείας Προνοίας. Καὶ ἰδοὺ αἱ περὶ τούτου μαρτυρίαι τῶν ἀποδείξεων.

Ὁ ἀρχαῖος λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ διετέλεσεν ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Φαραὼ ἐν Αἰγύπτῳ τέσσαρας αἰῶνας, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἦτον εὐσεβὴς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεόν, ἠλευθέρωσεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν δουλείαν καὶ ἀ-

επήγαγεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ δὲ νέος Ἰσραήλ, ἦτοι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ἐπίσης διετέλεσεν ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Σουλτάνου τέσσαρας σχεδὸν αἰῶνας, ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ λαὸς οὗτος ἦτο σταθερὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἠλευθέρωσεν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος λαὸς, ὃν ἔφερεν ὁ Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον ὑπεδουλώθη ἐκουσίως, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς διὰ θαυμάτων καὶ χειραγωγήσεως τοῦ Θεόπτου Μωϋσέως. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς λαὸς, ἐπειδὴ ὑπεδουλώθη διὰ τῆς σπάθης, προώρισεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐλευθερωθῇ πάλιν διὰ τῆς σπάθης καὶ ἰδοὺ πῶς. Τὸ 1797 προωρίσθη παρὰ τῆς θείας Προνοίας διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς δουλείας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τὸ αἰμοσταγὲς καὶ αἰμοδόρον σκῆπτρον τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Αἱ θερμαὶ παρακλήσεις μετὰ δακρύων καὶ οἱ ἐγκάρδιοι ἀναστεναγμοὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν τριακόσια ἑβδομήκοντα ἔτη, ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς καὶ δημιουργοῦ τοῦ παντός καὶ εἰσηκούσθησαν. Διὸ ἠὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατὰ τὸ ῥηθὲν ἔτος νὰ νεύσῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ῥήγα Φεραίου καὶ ἐνέσπειρεν οὗτος τὴν ιδέαν τῆς ἐλευθερίας εἰς τοὺς Ἕλληνας δι' ἡδονικῶν ἁγμάτων, συνάμα δὲ διηρμήνευσεν αὐτοῖς καὶ πῶς δύνανται νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς δουλείας, καὶ ὁ μὲν Ῥήγας ἔγεινε θῦμα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ σπόρος αὐτοῦ ἀνεφύει μετὰ 24 ἔτη ἦτοι τὸ 1821, καθ' ὃ ἐξερράγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις κατὰ τῆς τυραννίας.

Ὁ ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων ἤρχισε μετὰ πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πατριωτικοῦ ζήλου, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐκαθάρισθη ὁ ὀρίζων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ βάρους τῶν τυράννων Τούρκων. Ἰδοὺ πρώτη ἀπόδειξις, ὅτι ὁ Θεὸς κηδεταὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ Σουλτάνος ἐπὶ τῆς ἀπροσδοκίτου ταύτης περιστάσεως, τὸ ἐπόμενον ἔτος διέταξε ἑγνικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης ἀπὸ 130 χιλιάδας Τούρκους, θέσας ἐπὶ μὲν τῶν δυνάμεων τῆς ξηρᾶς στρατάρχας τὸν Δράμαλιν Πασσᾶν, ὅστις μὲ τὸ μεγαλείτερον σῶμα διευθύνθη πρὸς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τοὺς Μεχμέτ Ρεσίτ Πασσᾶν, καὶ Ὁμέρ

πασᾶν Βρυόνην, οἵτινες μὲ δύο ἕτερα σώματα προσέβα-
λον τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἑλλάδα. Ἐπὶ τῶν θα-
λασσιῶν δυνάμεων στόλαρχον τὸν δραστήριον Χοσρέφ
Τοπάλ Πασσᾶν, ὥστε ἅπασα ἡ ἐλευθέρα Ἑλλάς ἐπλείσθη
καὶ περιεκυκλώθη πανταχόθεν ἀπὸ μαχίμους Τούρκους
ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔθνος ἡμῶν κατὰ κρά-
τος, μεταφέρων ὅσους ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἤθελε σωθῶσιν
ἀπὸ τὴν σφαγὴν, ὡς δούλους εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ
μετοικίζων ἐκεῖθεν Τούρκους Ἀσιανούς πρὸς κατοίκησιν
τῆς ὠραίας Ἑλλάδος. Τοιαύτην ἐντολὴν εἶχον οἱ Βεζυ-
ράδες οὗτοι ἀπὸ τὸν Σουλτάνον, καθ' ὃν καιρὸν εἰσέ-
βαλλον μὲ τὰς δυνάμεις των εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα
καὶ προέβησαν μέχρι τῆς Ἀργολίδος διὰ ξηρᾶς καὶ θα-
λάσσης. Ταῦτα δὲν εἶναι λόγοι, Κύριοι, ἀλλὰ πράγμα-
τα, γεγονότα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Εἰς τὴν φρικαλέαν
ταύτην περίστασιν πᾶσα ζῶσα ἀγαθὴ ψυχὴ ἐθρήνησε
καὶ εἶπε: Τετέλεσται ἡ Ἑλλάς· ἄρτι παρα-
γράφεται τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπὸ τὸν γεωγραφικὸν χάρ-
την, ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! Οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες ὁρμήσαν-
τες μετὰ πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ τῶν ἐπιδραμόν-
των βαρβάρων, ἀπέκρουσαν καὶ ἀπεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ
τὰ Ἑλληνικὰ ἐδάφη καὶ ἀπὸ τὰς θαλάσσας μετὰ μεγίστου
φόνου καὶ ἐμπρησμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐκηρύχθη ἡ 'Ελλάς
ἐξ αὐτομάτου ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος. Ἰδοὺ δευτέρα
ἀπόδειξις, ὅτι ὁ Θεὸς κήδεται τῆς 'Ελλάδος.

Ἐπὶ τῆς περιστάσεως αὐτῆς τὰ ἔθνη τῆς Δύσεως καὶ
Ἀνατολῆς, Ἄρκτου τε καὶ Μεσημβρίας, τὰ μὲν τυραν-
νόφρονα καὶ δυσεβῆ ἐπικράνθησαν διὰ τὴν ἀποτυχίαν
τῶν Τούρκων, τὰ δὲ φιλελεύθερα καὶ εὐγενῆ μετὰ χα-
ρᾶς ἐχειροκρότησαν τὸν θρίαμβον τῶν 'Ελλήνων. Τινὲς
τῶν ἀνθρώπων ἕως τὴν σήμερον ἀποροῦσι καὶ λέγουσιν,
πῶς ἠδυνήθησαν οἱ τόσον ὀλίγοι Ἕλληνες, νὰ καταστρέ-
ψωσι τοὺς ἐξουσιάζοντας τὴν 'Ελλάδα ἐντοπίους Τούρ-
κους καὶ τὰς φρουρὰς τῆς ἐξουσίας αὐτῶν; ὦ πῶς ἠδυ-
νήθησαν νὰ ἀφαιρέσωσιν ἐκ τῶν Τούρκων ἅπειρα ἰσχυρὰ
φρούρια ἄνευ τῶν πολεμικῶν μέσων, εἰμὴ μὲ ἐν του-
φέκι μόνον; πῶς ἠδυνήθησαν, λέγω, καὶ ἀπέκρουσαν
εὐτυχῶς τὰ ἐπιδραμόντα ἅπειρα πλήθη τῶν Τούρκων

τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, Θράκης καὶ Μακεδονίας, καὶ Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἀσίας; Ὁ Σουλτάνος μεθ' ὅλα τὰ πλήθη ταῦτα τῶν Τούρκων, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ καταβάλλῃ τοὺς ὀλίγους Ἕλληνας καταπολεμῶν αὐτοὺς τέσσαρα ἔτη, τὸ 1821, 1822, 1823 καὶ 1824, ἔφερε καὶ τοὺς μαχίμους τακτικοὺς στρατοὺς τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες ἐπάτησαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος μὲ τὸ σίδηρον καὶ τὸ πῦρ τὴν 13 Φεβρουαρίου τοῦ 1825 ἔτους. Καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς καταστροφῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔφερε καὶ τρεῖς μαχίμοις στόλους κολοσαίους; Καὶ νὰ μάχωνται οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες ὀκτὼ ἔτη ἀδιακόπως μὲ ἀκάματον ζῆλον πατριωτισμοῦ καὶ μετὰ ἀμετατρέπτου σταθερότητος ἔχοντες σύνθημα τὸ, ἢ ζωὴ ἢ θάνατος, μεθ' ὅλα τὰ θηριώδη στοιχεῖα ταῦτα τοῦ Ἰσλαμισμού; Ἐπὶ τέλους δὲ νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τοιαύτην σκληρὰν καὶ θηριώδη δουλείαν; Ναὶ τῷ ὄντι εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ, διότι δὲν βλέπομεν εἰς τὴν Ἱστορίαν τοιαῦτα ἀξιοσημείωτα τεράστια ἔργα τῶν ἀνθρώπων. Ἰδοὺ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ κατὰ πόσον ὑπερτερεῖ πᾶσαν ἄλλην ἀνθρώπινον δύναμιν, ἥτις συνώδευεν τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του ἀπὸ τὴν ἄνομον δουλείαν τοῦ Μωαμεθανισμοῦ.

Εἰς περίστασιν δὲ, καθ' ἣν προέβαινεν ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ μεγαλεῖόν της, ὁ φθονερὸς δαίμων, ὅστις ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ὄφεως ἐξηπάτησεν τὸν πρωτόπλαστον Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐάν, αὐτὸς λέγω, ὅστις αἰείποτε φθονεῖ τὰ παρὰ Θεοῦ προερχόμενα καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, οὗτος ἐξηπάτησεν καὶ ὥθησεν κακοβούλους ἀνθρώπους ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τὸ 1824 ἔτος καὶ ἐπέφεραν οὗτοι ἐμφύλιον σπαραγμὸν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς πατρίδος. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀφοῦ προώρισεν νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ Ἑλλὰς ἐματαίωσε τοὺς δολίους σκοποὺς αὐτῶν καὶ ἐπανῆλθεν ὁ ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν τάξιν του. Ἰδοὺ τρίτη ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς κήδεται τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ 1825, 1826 καὶ 1827 καθ' ὃν καιρὸν ἐπλημύρησεν ἡ Ἑλλὰς πάλιν ἀπὸ ἐπιδραμόντα ἄπειρα πλήθη τῶν Τούρκων, τὰ ὁποῖα ἐπαπεύλουν τὴν τελείαν καταστροφὴν αὐτῆς, κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν τὸ ἡρωϊκὸν τοῦτο Μεσο-

λόγγιον διέκοψε τὴν πρόοδον, καὶ ἀνεχαίτισε τὴν ὁρμὴν 80 χιλιάδων μαχίμων Τούρκων, ἐπὶ ἐν ἔτος ὀλόκληρον, οἵτινες ἔσπευδον νὰ ἐπιφέρωσι τὸν ὄλεθρον τῆς πατρίδος. Ἐπὶ ἐν ἔτος ὀλόκληρον, λέγω, ἐστέκοντο τὰ πλήθη ταῦτα τῶν Τούρκων ἐδῶ εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Μεσολογγίου καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ προβῶσι περαιτέρω οὔτε ἐν ἑῷ φλογιζόμενα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν πῦρ. ὦ! ἰδοὺ ἐλέπω λευκότριχας γέροντας ἄνδρας Μεσολογγίτας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σωζόμενους, καὶ ἠξεύρετε, Κύριοι, οἱ Μεσολογγῖται οὗτοι τί ἔπραξαν τότε; Ὅταν εἶδον τὰ πλήθη ταῦτα τῶν Τούρκων πλησιάζοντα εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν διὰ νὰ πορθήσουν αὐτὴν καὶ ἤρχισαν νὰ καταστρέφωσι τὰ κτήματά των καὶ τὴν περιφέρειαν ἑξω. Οἱ Μεσολογγῖται δὲν ἐγένοντο ῥιψάσπιδες ὡς οἱ Αἰτωλικιῶται. Οἱ Μεσολογγῖται δὲν ὠδήγησαν τοὺς Τούρκους διὰ νὰ ἐπιφέρωσι τὸν ὄλεθρον τῆς πατρίδος ὡς ὁ αἰχμάλωτος τοῦ Καραϊσκάκη Τάτσης Μαγγίνας, ὡς ὁ Ἐφιάλτης. Ἀλλ' οἱ Μεσολογγῖται φλεγόμενοι ἀπὸ ζῆλον πατριωτισμοῦ, ἅμα εἶδον τοὺς Τούρκους ἔδραμον μετὰ σπουδῆς καὶ ἐχάλασαν τοὺς οἴκους των καὶ μετέφερον ἐπ' ὤμου τὰς πέτρας καὶ τὴν ξυλίαν καὶ ἰσχυροποίησαν τὴν περιοχὴν τῆς πόλεως ταύτης, διὰ νὰ μὴν εἰσέλθωσιν οἱ Τούρκοι ἐν αὐτῇ, (διότι τότε τεῖχος δὲν ὑπῆρχε), καὶ ἐντεῦθενόμοῦ μὲ τὴν φρουρὰν κατέστρεφον διὰ τοῦ πυρὸς τὰ στήφη τῶν Τούρκων τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, καὶ κατέκαιον φλογίζοντες τὰς πυκνάς φαλάγκας τῆς Αἰγύπτου. Καὶ δὲν εὐχαριστοῦντο εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐξήρχοντο ξιφῆρης, ἔκαμνον ἐξόδους καὶ κατεκερμάτιζον τὸ μέγα στρατόπεδον τοῦ Σουλτάνου. Καὶ διὰ νὰ πεισθῇτε, Κύριοι, εἰς τοὺς λόγους μου, ἰδοὺ καὶ ἡ μαρτυρία, εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως ἐντὸς τοῦ περιβόλου, τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐκεῖνα Ἡρώα, ὁ σωρὸς τῶν κοκάλων αὐτῶν πρὸς τὰ ὁποῖα ἐξέρχόμενοι εἰς περίπατον, βλέπετε αὐτὰ ἰδίους ὄμμασι. Ἀλλὰ τάχα ἡ σημερινὴ νεολαία εὐγνωμονεῖ, σέβεται τοὺς ἐλευθερωτὰς αὐτῶν τε καὶ τῆς πατρίδος; Τὸ Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον ἀρκούντως ἱκανοποίησε τὸ χυθὲν αἷμα τοῦ ἀοιδίμου Γριγορίου Πατριάρχου καὶ τῆς πολυπληθοῦς κοινωνίας τῆς Χίου καὶ τῶν ἄλλων

Ακαδημία Αθ

1

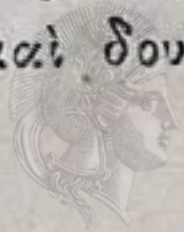
57

τὸ ὄργανον τῆς εὐημερίας αὐτῶν τὸν πατέρα τοῦ ἔθνους, τὸν αείμνηστον Κυβερνήτην, ἄνευ τοῦ ὁποίου σήμερον ἡ Ἑλλάς δὲν ἤθελεν ἔχει τὴν ἀνεξαρτησίαν της, ἀλλ' ἤθελεν εἶναι μικρὰ ἡγεμονία ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Σουλτάνου καὶ νὰ πληρώνη ἐτήσιον φόρον εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ συνταχθὲν πρωτόκολλον ἐν Λονδίῳ τῇ 10 Μαΐου τοῦ 1829 παρὰ τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἀλλ' ὁ Κυβερνήτης ἐξηφάνησε τὸ θλιβερὸν πρωτόκολλον τοῦτο, καὶ συνετάχθη τὸ ἐπόμενον ἔτος ἕτερον εὐεργετικὸν πρωτόκολλον ἐν Λονδίῳ παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεδόθη ἡ ἑκτασις καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος.

« Μέγας εἰ Κύριε καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου, εἰς πε-
 » ρίστασιν καθ' ἣν ἐκλονίσθη ἡ Ἑλλάς νὰ ἀπωλεσθῇ,
 » Σὺ Κύριε ἔτεινας τὴν χεῖρά Σου καὶ ἀνέσuras αὐτὴν
 » ἐκ τοῦ χείλους τοῦ κρημνοῦ τῆς ἀπωλείας, καὶ οὐ
 » μόνον διέσωσας αὐτὴν, ἀλλ' ἀνέδειξας εἰς τὸν πεπο-
 » λιτισμένον κόσμον ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Βασί-
 » λειον. Τίς διηγῆσεται Κύριε τὸ Μεγαλεῖόν Σου καὶ
 » τὴν Παντοδυναμίαν Σου; » Ἴδου καὶ τετάρτη ἀπό-
 » δειξις ὅτι ὁ Θεὸς κηδεταὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ τάχα ὁ φθονερὸς δαίμων οὗτος ἠρκέσθη ἕως
 ἐδῶ νὰ καταφέρεται κατὰ τῆς Ἑλλάδος; Ὁχι: καὶ
 μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς ἀπεπειράθη καὶ πάλιν
 πολλάκις νὰ ἐκρῖξῃ τὸν βωμὸν αὐτῆς διὰ τῶν αὐτῶν
 κακοβούλων ἀνθρώπων ἕως τοῦ 1835 καὶ 1836 καὶ τοῦ
 1848 ἔτος. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ κακόβουλοι ἄνθρωποι οὗτοι
 δὲν εἶχον σύμμαχον καὶ τὸν Θεὸν ἀπέτυχον καὶ πάλιν.
 » Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδὲν » λέγει ὁ Θεός.
 Ἴδου καὶ πέμπτη ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς κηδεταὶ τῆς
 Ἑλλάδος.

Μάθετε ὦ Ἕλληνες τῆς Νέας Γεννεᾶς, ὅτι ἡ Ἑλλάς
 ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Παλλιγγενεσίας αὐτῆς μέ-
 χρις οὗ προβῇ εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐλευθερίας ἐδοκίμασε
 καὶ ὑπέφερε τὰ πάνδεια, διότι οὐ μόνον ἐμάχετο τότε
 ὀκτὼ ἔτη ἀδιακόπως, μὲ μυριοπλασίας ὑπερτέρας ἐχθρι-
 κάς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ὑπεστήριζον οἱ δεδουλωμένοι
 ἀδελφοὶ ἡμῶν Χριστιανοὶ μὲ τροφὰς καὶ δουλικὰς ὑπη-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens
 εσίας, ἀλλὰ κατεπολεμεῖτο ἀπὸ τρία ἰσχυρὰ στοιχεῖα.
 Α'. ἀπὸ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν Τούρκων τῆς Ἀνατολῆς,
 Δύσεως καὶ Μεσημβρίας. Β'. ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἄρτου
 καὶ Γ', ἀπὸ τὴν κακοβουλίαν ὡς προσέθεσα. Ἀλλ' ἐπὶ
 τέλους νικήσασα ἡ Ἑλλάς καὶ τὰ τρία ταῦτα στοιχεῖα
 προέβη εἰς τὸ τέρας τῆς ἐλευθερίας της, διότι ἀνθρώ-
 πινος δὲν ἠδυνήθη νὰ διαστρέψη τὸν θεῖον προορισμὸν
 αὐτῆς.

Κύριοι, μὴ ὑπολάβητε, ὅτι ἀνθρώπινος δύναμις ἀπο-
 κατέστησε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ εἶναι. Ὅχι, ὄχι, ἀπα-
 τάσθε· χεὶρ Κυρίου διέσωσεν αὐτὴν καὶ ἀποκατέστησεν
 ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Βασίλειον καὶ ἀναπνέωμεν σή-
 μερον ἐλεύθερον αἶρα. Ὅλος ὁ κοινωνικὸς κόσμος καὶ τῶν
 δύο ἡμισφερίων τῆς γῆς εἶναι μάρτυς ὅτι εἰς τὰς ἀρχὰς
 τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἡμῶν τινὲς τῶν Δυνάμεων τῆς Δύσεως
 ὑπέσκαψαν τὸν βωμὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἔπειτα μετέ-
 βαλον αὐταὶ ιδέας, ἥλλαξαν πολιτικὴν, καὶ ὑπεστήριξαν
 τὸν βωμὸν αὐτῆς. Τίς μετέβαλε τὰς ιδέας τῶν Δυνάμεων
 αὐτῶν νὰ πράξωσιν οὕτως; Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες; Ὅχι θε-
 θαίως. ἀλλὰ ἰσάνθρωπινος δύναμις; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τίς;
 Αὐτὸς ὁ Παντοδύναμος Θεός, ὅστις μὲ ἐν νεῦμα κινεῖ
 τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
 ἔνευσεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἰσχυρῶν Μεγάλων Δυνάμεων,
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐγερθήτω ἡ Ἑλλάς καὶ διασκορπισθή-
 τωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς καὶ οὕτως ἠγέρθη.

Ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ
 τὴν δουλικὴν τυραννίαν καὶ κατ' ἄλλον τροπὸν, ἀλλ'
 ἔπραξε οὕτως διὰ δύο λόγους. Α'. Διὰ νὰ ᾔναι αὐτόπται,
 μάρτυρες καὶ προστάται εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλά-
 δος αἱ τρεῖς ἰσχυρότεραι Μεγάλαι Δυνάμεις τοῦ κόσμου,
 ἡ Ῥωσσία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία. Β'. Ἡ Ἑλλάς ὡς
 μικρὸν καὶ ἄρτισύστατον Βασίλειον νὰ φρουρῇται ἀπὸ
 τὰς τρεῖς αὐτὰς Μεγάλαις Δυνάμεις, διὰ νὰ μὴ ᾔθελε
 προσβληθῇ ἀπὸ ἄλλην τινὰ δυσμενῆ δύναμιν, καὶ μᾶλλον
 ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἔχουσιν ἄτπονδον μῖσος καὶ
 πνέωσιν φρικαλέαν ἐκδίκησιν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, διότι
 ἀπεσπάσθη αὕτη ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν.

Κύριοι, ποσῶς νὰ μὴν ἀμφιβάλλητε, ὅτι ἡ Ἑλλάς

ἐὰν δὲν ἤθελε φρουρεῖται ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτὰς Μεγάλαις Δυναμίαις, ἡ Τουρκία ἀπειράκις ἤθελε προσβάλλωσιν αὐτήν, ἕως νὰ τὴν καταστρέψωσιν εἰς τὸ παντελές. Ἡμεθα αὐτόπται μάρτυρες καὶ εἶδαμεν αὐτοψι, ὅτι ἡ Ἑλλάς μαχομένη 8 ἔτη ἀδιακόπως ἐξηντλήθησαν παντάπασιν αἱ δυνάμεις τῆς καὶ δὲν ἦτο πλέον εἰς κατάστασιν νὰ ἀνθέξῃ, καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲν ἤθελον ἀφήσωσιν οὔτε ἵχνος Ἑλληνικόν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἤθελεν ἀποβῆ τὸ ἔθνος ἡμῶν εἰς ἀποσύνθεσιν· διότι ἐν μέρος τῶν Ἑλλήνων ἤθελε κατασφαγῇ ἀνηλεῶς· ἕτερον μέρος ἤθελε προσφύγει εἰς ξένην γῆν μακράν νὰ ζητήσῃ ἄσυλον· καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος ἤθελε κύψῃ τὸν αὐχένα εἰς αἰώνιον δουλείαν ὑπὸ τῶν τυράννων καὶ ἀνόμων Τούρκων, καθὼς τοῦτο συνέβη καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν τὸ 1453 ἔτος, καθ' ὃν καιρὸν ἔπεσεν ἡ Βυζαντινὴ Βασιλεία. Τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἔχει ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τὸ 1821, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νεύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τριῶν ἰσχυρῶν Μεγάλων Δυναμέων τούτων, νὰ φρουρήσωσι τὴν Ἑλλάδα. Ἰδοὺ καὶ ἕκτη ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς κήδεται τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ, πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὰς περιπετείας αἱ ὑπέστη ἡ Ἑλλάς καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς, διότι δὲν ἔλαβε μιαν ζωηρὰν κυβερνητικὴν πορείαν, ἐπαξίως τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς; Τὸ ζήτημα τοῦτο παρακατιὸν λυθήσεται, ἡδὴ δὲ ἐπαρκοῦμαι νὰ εἶπω, ὅτι πᾶσα πρᾶξις τῶν ἀνθρώπων δικαιολογημένη ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἀρεστὴ εἰς τὸν Θεόν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐπέφερε τὴν μεταβολὴν τῆς 10 Ὀβρίου ἀναίμακτον καὶ πανηγυρικὴν μετὰ μουσικῶν ὀργάνων ἐν συμπνεΐᾳ καὶ ἐν ὁμονοίᾳ ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον τοῦ κράτους ἕως τὸ ἄλλο, ὡς εἰς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν σημερινὴν πολιτικὴν ὁφείλει νὰ δικαιολογήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἔσω καὶ ἔξω κόσμον, περὶ ἧς τινὲς μὲν ῥήτορες καὶ αὐτὸς ὁ ἀνεξάρτητος τύπος ἐλάλησε πρὸς δικαιολόγησιν τῆς καὶ αὕτη ἔτι ἡ Κυβέρνησίς μας διὰ τῶν διακηρύξεών της, ἐδικαιολόγησεν αὐτήν. Ἀλλ' οὐδεὶς, οὐδεὶς ἐξέφρασε τοὺς λόγους κυρίως, καὶ τὸ αἷτιον τῆς μεταβολῆς

αὐτῆς· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι πᾶς ἄνθρωπος εἴτε
 ὑσεβὴς ἢ ἀσεβὴς ἐπείσθη καθολοκληρίαν ὅτι ἡ μετα-
 βολὴ αὕτη κατ' ἔμπνευσιν τῆς θείας Προνοίας ἐγένετο.
 Ἦντες δὲ εἰσὶν οἱ λόγοι τῆς μεταβολῆς ταύτης; Ἴδου.
 Κατὰ τὰς προρρήσεις πολλῶν σοφῶν καὶ ἐναρέτων ἀν-
 θρώπων μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Βυζαντινῆς Βασιλείας τὸ
 ἑλληνικὸν ἔθνος ἡμῶν ἔμελλε νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ αὐστη-
 ρὴν δουλείαν τέσσαρας αἰῶνας πλήρεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ
 ἡμῶς ἡ τυραννία καὶ ἀνομία τῶν τυράννων Τούρκων ὑπερ-
 επλεόνασεν ἡναγκάσθη τὸ ἔθνος ἡμῶν πρόωρα νὰ ἐγερθῇ
 κατὰ τῆς τυραννίας τὸ 1821 ἔτος, καὶ ἕως τότε δὲν ἦ-
 σαν συμπληρωμένοι οἱ τέσσαρες αἰῶνες τῆς δουλείας,
 διότι ἔλλειπον τριάκοντα ἔτη διὰ νὰ πληρωθῇ, ὅθεν ὁ
 προορισμὸς τῆς δουλείας, διετέλεσε τὸ ἔθνος ἡμῶν ὑπὸ
 τὴν τυραννικὴν δυναστείαν τοῦ Βαυαρικοῦ οἴκου τὸ ὑ-
 πόλοιπον τῶν τριάκοντα ἐτῶν καὶ οὕτω συνεπληρώθησαν
 αἱ τέσσαρες αἰῶνες τῆς δουλείας, καὶ εἰς τὸ διάστημα
 τοῦτο λαβόντ' ἔθνος ἡμῶν ἀναψυχὴν ἀπὸ τὴν προλαβοῦσαν
 αὐστηρὰν τυραννίαν ἐφωτίσθη προὔπαρασκευάσθη διὰ τὰ
 περαιτέρω καὶ ἀπὸ τοῦδε θέλει διαλάμψει ἡ Ἑλλάς.
 Αὕτη εἶναι ἡ λύσις τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος καὶ τέλος
 τοῦ πρώτου μέρους τοῦ λόγου μας. Ἴδου δὲ καὶ τό

Δεύτερον μέρος.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ περὶ τῆς λεπτομερείας τῆς 10 Ὀ-
 κτωβρίου μεταβολῆς (κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην) ἐπικαλοῦ-
 μαι καὶ αὐθις τὴν προσοχὴν σας, Κύριοι, νὰ διακηρύξω
 τοὺς λόγους αὐτῆς ὡς ἐφεξῆς.

Τὸ 1830, καθ' ὃ αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες Μεγάλαι ἰσ-
 χυραὶ Δυνάμεις, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσσία ἀ-
 ποπεράτωσαν τὰς διασκέψεις των ἐν Λονδίνῳ περὶ τοῦ
 Ἑλληνικοῦ ζητήματος, ἀπεφάσισαν καὶ ἀπεκατέστη-
 σαν τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρ-
 τητον Βασίλειον, καθ' ὃ παγόρευσιν τῆς
 Θείας Προνοίας. Ταυτοχρόνως ἐνέκρινον καὶ τὴν
 ἀποστολὴν τοῦ βασιλέως αὐτῆς Ὁθωνος πρῆγγιπος τῆς
 Βαυαρίας, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πρῆγγιψ οὗτος ἦτο ἀνήλιξ τότε
 ἀνέθεσαν τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ καὶ ἐγγυήθησαν ἐπὶ τοῦ

Ἑλληνικοῦ Θρόνου ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Λουδοβίκου Βασιλέως τῆς Βαυαρίας. Ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς οὗτος ἐκ πρώτης ἀφειτηρίας φεῦ! ἐμπορεύθη τὴν Ἑλλάδα καθὼς οἱ Τοῦρκοι ἐμπορεύοντο αὐτὴν καὶ ἔδιδον δάνειον εἰς τὸν ῥαγιά τὰ δέκα δέκα καὶ μία κάππα. Ταυτοχρόνως αἱ τρεῖς Μεγάλαι ἰσχυραὶ Δυνάμεις ἐδήλωσαν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος διὰ διακηρύξεώς των τὴν 18 Αὐγούστου τὸ 1832 ἔτος τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος ἐν Ἑλλάδι καὶ τὸ πολίτευμα μεθ' ὃ ἔμελλε νὰ μᾶς κυβερνήσῃ. Καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέρος τοῦτο τῆς διακηρύξεως, ἰδοὺ τί μᾶς λέγουσιν αἱ τρεῖς Μεγάλαι Δυνάμεις.

« Ἕλληνες! συνδράμετε τὸν Βασιλέα σας μετ' ἀφοσιώσεως εἰς τὸ νὰ δώσῃ κατὰ χρέος εἰς τὸ κράτος ἐν ὅσῳ σύνταγμα ὀριστικὸν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὸ τὸ διπλοῦν εὐεργέτημα κ. τ. λ. »

Τὴν 25 Ἰανουαρίου τὸ 1833 ἔτος ἐπάτησεν ὁ βασιλεὺς Ὁθων τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Ἕλληνες ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μὲ ἀνοικτάς ἀγκάλας, καὶ μετὰ μεγίστης ἀφοσιώσεως, συνέδραμον δὲ αὐτὸν ὅσον ἦτο τὸ δυνατὸν περιμένοντες νὰ εἰδῶσι καὶ τὸ σύνταγμα κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Παρῆλθον 5 ἔτη, παρῆλθον 10 ἔτη τῆς βασιλείας του, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες σύνταγμα δὲν βλέπωσιν, ἀλλὰ τί ἔβλεπον; νὰ περιστοιχεῖται ὁ Βασιλεὺς οὗτος ἀπὸ συμβούλους τῆς Βαυαρίας: Γράφ, Σπῆς, Βεντλάν καὶ λοιποὺς ἐπιτετραμμένους παρὰ τῷ βασιλεῖ Λουδοβίκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ Πάππα Ῥώμης, νὰ διευθύνωσι τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα κατὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν νὰ διατηρῇ δύο ἐτεροδόξους ναοὺς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἀνάκτορα, εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ κατεξουσιάζονται τὰ ἀνάκτορα ταῦτα ἀπὸ δύο φλαρέους! καὶ ἅπαντες οὗτοι νὰ διαδίδουσι τὴν διαφθοράν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν καὶ ὑποσκάπτωσι τὴν Ὀρθόδοξον ἡμῶν Πίστιν ἣτις διετήρησε τὸν ἐθνισμόν των Ἑλλήνων εἰς τὴν διάρκειαν τῶν τεσσάρων αἰώνων τῆς δουλείας. Καὶ τὸ γελοιότερον ὁ Βασιλεὺς οὗτος, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ὁ Αὐτικισμὸς εἶναι ὀρθότερος ἢ ὁ Παπ-

πισμός εἶναι ὀρθότερος καὶ καθαρότερος ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξίαν, καὶ τὰς τελετὰς ὅτε ἐπανείρχετο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον ἡμῶν ἐκκλησίαν εἰς τὰ ἀνάκτορα προσελάμβανεν αὐτὸς ὁ φλᾶρος τοῦ καὶ τὸν ἐρράντιζε μὲ ὕδωρ διὰ νὰ τὸν ἐκκαθαρίσῃ, ὅτι δῆθεν ἐμολύνθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ οὕτως εἰσῆρχετο εἰς τὸν κοιτῶνά του. Ἰδοὺ περιφρόνησις, ἰδοὺ μεγίστη ὕβρις κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους !

Περιεστιχεῖτο ὑπὸ ὑπασπιστῶν χυδαίων καὶ ἀρπάγων, ὁ ἴδιος δὲ ἀπεμακρύνθη παντάπασιν ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης. Νὰ δαπανᾷ τὸν Ἑλληνικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἀξιώματα τοῦ κράτους καὶ νὰ πάρῃ περὶ αὐτὸν ἀπείρους ἀφωσιωμένους. Καὶ πρὸς τί τοῦτο ; διὰ νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν αὐτοῦ μερίδα. Εἶναι δίκαιον, εἶναι ὅσιον πρὸς Θεοῦ· εἰς πατὴρ νὰ ζητῇ νὰ κάμῃ κόμμα ἐντὸς τοῦ οἴκου του, ἐντὸς τῆς οἰκογενείας του, καὶ νὰ φέρῃ τὸ ἔθνος εἰς διαίρεσιν ; Νὰ ἀφαιρῇ καὶ νὰ παύῃ τὰ ἀξιώματα τῶν τιμίων ὑπαλλήλων πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν ; καὶ νὰ ἀπονίμῃ αὐτὰ εἰς τοὺς κόλακας καὶ ἀφωσιωμένους του ; Ἡ περίστασις αὕτη εἶναι ὁμοία σχεδὸν μὲ ἐκείνην τοῦ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου Βασιλέως τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ἀφοῦ κατήργησε τὸν Χριστιανισμόν καὶ εἰσῆξε τὴν εἰδωλολατρίαν, ἔπαυε τοὺς Χριστιανούς τιμίους ἄνδρας ἀπὸ τὴν ὑπαλληλίαν, καὶ προσελάμβανε τοὺς κόλακας καὶ ἀφωσιωμένους εἰδωλολάτρας.

Ὁ Βασιλεὺς Ὁθων προσεπάθει παντίοις τρόποις νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἀπόλυτον μοναρχίαν καὶ νὰ κυβερνᾷ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ βιασμοῦ καὶ τῆς αὐθαιρεσίας, τὸν δὲ λαὸν ἐπιβαρύνῃ μὲ παρανόμους φόρους, τὸν ὅποιον ἀπεκατέστησε πτωχὸν καὶ καὶ δυστυχῇ. Τὰ δὲ νομίσματα τῆς Ἑλλάδος χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ νὰ μεταφέρωνται ὁσημέραι εἰς τὴν Βαυαρίαν, καὶ τὸ χεῖριστον βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς ἀφωσιωμένους τοῦ συνέλαβε τὴν ιδέαν νὰ καταβάλλῃ καὶ ταπεινῶσι τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, οὐδαμῶς δὲ ἐσκέπτετο περὶ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ, τῆς προόδου καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἡ ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων λάμπουσα ὥς ὁ ἀδάμας δὲν καλύπτεται. Ἄμα ἐγγόησαν οἱ Ἕλληνες, ὅτι ὁ Βασι-

λεὺς οὗτος σύρει τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν ὄλεθρον, εἶπον Ἄ ! δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ προορισμὸς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πορείαν εἰς ἣν σὺ βαδίζεις. Καὶ τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας του ἐξεγερθέντες ἐν μιᾷ νυκτί, ὥρμησαν καὶ ἀφήρπασαν τὸ Σύνταγμα ἀπὸ τοῦς κόλπους τοῦ Βασιλέως τούτου καὶ καθιέρωσαν αὐτὸ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου, συνάμα δὲ ἐξωστράκισαν καὶ τοῦς κηφῆνας τῆς Βαυαρίας, καὶ οὕτως ἡ μὲν Ἑλλάς ἀπηλλάχθη ἀπὸ τὸν δεσποτισμὸν τῶν Βαυαρῶν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπεσφράγησαν τοῦς προηγούμενους ἀγῶνας καὶ αἱματηρᾶς θυσίας μετὰ τὴν αὐτονόμιαν των.

Μετὰ τὴν ἐθνικὴν ταύτην πράξιν ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἐκῶν καὶ ἄκων ὠρκίσθη νὰ διαφυλάξῃ τὸ Σύνταγμα καὶ κυβερνήσῃ ὑπὸ τοῦς ὅρους αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀπροσδοκῆτως ἀπεδείχθη ὁ Βασιλεὺς οὗτος, φεῦ, ἐπίορκος καὶ ἀσεβής, διότι κατεπάτησε τὸ ἱερὸν Σύνταγμα ἡμῶν καὶ περιφρονήσας αὐτὸ, ἤρχισε πάλιν νὰ κυβερνᾷ μὲ πλάγια μέσα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ βιασμοῦ καὶ τῆς αὐθαιρεσίας. Τὸ δὲ χεῖριστον πάντων ἔλαβε μίαν κυβερνητικὴν πορείαν τοῦ συστήματος μιᾶς καταχθονίου πολιτικῆς, ἥτις ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἡμῶν τὸ 1821 ὑπέσκαψε καὶ ὑποσκάπτει τὸν βωμὸν τῆς Ἑλλάδος. Ταῦτα πάντα ἔβλεπον οἱ Ἕλληνες μὲ ὑπομονὴν καὶ βλοσυρὸν ὄμμα, περιμένοντες μήπως μεταβληθῇ ὁ Βασιλεὺς οὗτος καὶ ἔλθῃ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον τῆς δικαιοσύνης κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ὁ παράνομος καὶ ἐπίορκος Βασιλεὺς οὗτος οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Ἴδου Κύριοι, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην κατὰ πόσον διέλαμψε ἡ ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων, τριάκοντα ἔτη ὑπέφερον τὴν τυραννικὴν δυναστείαν τοῦ Βαυαρικοῦ οἴκου μὲ ὑπομονὴν καὶ ἐν σιωπῇ. Ὁ οἶκος οὗτος δὲν ἠρκέσθη ὅτι ἀπερρόφησε τὴν ἰκμάδα τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ προέβη νὰ καταβάλῃ καὶ ταπεινώσῃ τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, νὰ κατακαλύψῃ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, νὰ προσκόψῃ καὶ διακόψῃ τὴν πρόοδον καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια ὀπισθοδρόμησαν ἀπὸ τὴν Βαυαροκρατείαν ὑπὲρ τοῦς δέκα αἰῶνας, καὶ διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος ἠβουλήθη νὰ δώσῃ βαρύτητα εἰς τὴν Αὐστριακὴν πολι-

τικήν, τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα εἶναι νὰ στέκηται ἡ Ἑλλάς δεσμευμένη χερσὶ τε καὶ ποσὶ καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ τοὺς πλοκάμους τῆς περαιτέρω. Τοιαύτη ἦτον ἡ κυβερνητικὴ πορεία τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ἀλλὰ, «ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει.»

Ὁ Τύραννος Φαραὼ ἐν Αἰγύπτῳ ἐπτὰ πληγὰς ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεόπτου Μωϋσέως, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἐκεῖνα, ὅτι εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ νὰ ἀπολύσῃ ἀπὸ τὴν δουλείαν τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἐννοήσῃ, καὶ ἔπειτα μεθ' ὅλων τῶν δυνάμεών του ἐβυθίσθη εἰς τὴν Ἐρυθρὰν. Ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ὅχι ἐπτὰ, ἀλλὰ μυριάκις ἐπτὰ πληγὰς ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν τύπον καὶ μίαν μεγάλην μεγάλην πληγὴν ἔλαβε διὰ τοῦ κανονίου τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου ὥστε ἐξηυτελίσθη καὶ αὕτη ἡ βασιλικὴ του ἀξιοπρέπεια.

Βλέπων ὁθεν τὸ ἔθνος ἡμῶν τὸν διῤυσχυρισμὸν τῆς ἰδιοτροπίας καὶ τὸ ἀμετάβλητον τοῦ Βασιλέως τούτου, εἶπεν Αἴ! Ἔως ἐδῶ καὶ μὴ περαιτέρω. Τότε δὴ τότε ἠγέρθησαν σύμπαντες οἱ στρατοὶ καὶ οἱ λαοὶ ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον τοῦ κράτους ἕως τὸ ἄλλο ἐν συμπνοίᾳ καὶ ὁμονοίᾳ καὶ ὁμόσαντες ἐπρότεινον λόγχην κατὰ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος τοῦ Α'. καὶ τοῦ τελευταίου ἐκ τοῦ Βαυαρικοῦ οἴκου. Οὗτος δὲ βλέπων ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς Βασιλείας, παρέλειψε τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ἀγωνίας καὶ ἐπιβὰς ἐπὶ πλοίου «Σκύλλα» ἀπέπλευσε καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν πατέρα του, ὅστις εἶναι ὁ αἴτιος ὅλων τῶν δυστυχημάτων αὐτοῦ. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠλευθερώθη ἡ Ἑλλάς ἅπαξ διὰ παντὸς ἀπὸ τὴν τυραννικὴν δυναστείαν τοῦ Βαυαρικοῦ οἴκου, καὶ ἐκ τῶν ἀσεβῶν περιπλοκῶν, περὶ τοῦ ζητήματος τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου.

Μέρος τρίτον.

Δύο εἶναι αἱ περιστάσεις καθ' ἃς ἐσκίρτησεν ἡ 'Ελλάς, ἐμπνεομένη ἀπὸ δύο διακεκριμένου μεγάλου νοῦς ἄνδρας. Ἡ πρώτη περίστασις εἶναι τὸ 1828, 1829 καὶ 1830, προωρίσθη συνήγορος τῆς 'Ελλάδος ὁ Κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας, ὅστις ὡς Κυβερνήτης αὐτῆς ἐπραξε. Αὐτὸν. Ἐπειδὴ πρὸ ἐνὸς ἔτους εἶχε κατακυριευθῇ ἅπασα ἡ Στερεὰ 'Ελλάς ὑπὸ τῶν Τούρκων, πάλιν ὁ Κυβερνήτης ἀπελευθέρωσεν αὐτὴν διὰ τῶν 'Ελληνικῶν ὅπλων· ἀφῆρεσε δὲ ἐνταύτῳ ἐκ τῶν Τούρκων καὶ τρία φρούρια, τῆς Ναυπάκτου, Μεσολογγίου καὶ τῆς Βονίτσης, καὶ οὕτω ἐκυμάτισε πάλιν 'Ελληνικὴ σημαία καθ' ἅπασαν τὴν Στερεάν 'Ελλάδα. Βον. Ὁ Κυβερνήτης ἀπέπεμψε τοὺς Τούρκους τῆς Αἰγύπτου ἐκ τῆς Πελοποννήσου διὰ τῆς Γαλλικῆς λόγχης. Γον'. Ὁ Κυβερνήτης ὑπεχρέωσε τὸν Σουλτάνον διὰ τῆς 'Ρωσικῆς λόγχης ἐν 'Ανδριανουπόλει νὰ ἀναγνώρισῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς 'Ελλάδος καὶ νὰ παύσῃ ὁ ὀκταετὴς αἱματηρὸς πόλεμος καὶ ἡ φθορὰ τῶν Ἑλλήνων. Δον'. Ὁ Κυβερνήτης κατεπολέμησε τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν καὶ ἐξομαλύνας πᾶσαν δυσχέρειαν ἀπεκατέστη ἡ 'Ελλάς ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Βασίλειον. Καὶ ταῦτα πάντα ἐπραξεν ὁ Κυβερνήτης, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ 'Ελληνικὸν ἡμῶν ἔθνος μὲ ξενικὸν δάνειον οὔτε μὲ δέκα δραχμάς.

Ἡ δὲ δευτέρα περίστασις εἶναι ἡ ἡδὴ, τὸ 1862 καὶ 1863 ἔτος, καθὰ ἐμελλε τὸ 'Ελληνικὸν ἡμῶν ἔθνος νὰ λάβῃ ἄλλην μόρφωσιν προωρίσθη συνήγορος τῆς 'Ελλάδος ὁ μεγαλοπράγμων Πάλμερστον, ὅστις κατὰ πρῶτον εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς 'Ελλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν καὶ ἐξομαλύνας πᾶσαν δυσχέρειαν ἀπεκατέστη ὁ νέος Βασιλεὺς ἡμῶν. Ὁ Παλμερστὼν κατέπεισε τὴν εὐεργέτιδα ἡμῶν 'Αγγλίαν καὶ ἀπέλυσεν ἀπὸ τὴν προ-

στασίαν της τὰς Ἰονικὰς νήσους καὶ ἠνώθησαν μετὰ τὴν μητέρα αὐτῶν Ἑλλάδα ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὑπερμάχησαν πολυειδῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος.

Ἴδου ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ καὶ μεγαλυνθῇ ἡ Ἑλλάς, ἣτις ὑπερπηδήσασα ἀκαταμάχητους κινδύνους καὶ ὑποβολιμαίους ἐνέδρας κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἀναγεννήσεώς της, ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὸ τέλος τοῦ προορισμοῦ της. Διὸ καὶ σύμπαν τὸ ἔθνος ἡμῶν διὰ συνεργείας καὶ τῶν τριῶν εὐεργετίδων Μεγάλων Δυνάμεων ἐξελέξατο ἄριστον Βασιλέα τὸν Πρίγγιπα τῆς Δανίας Γεώργιον, ἄνδρα συνετὸν καὶ εὐφυῆ, ἀντάξιον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἴδου ἐβδόμη ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς κηδεταὶ τῆς Ἑλλάδος.

Θαῤῥεῖτε, ὦ Ἕλληνες, θαῤῥεῖτε, μὴ πτοεῖσθε μεθ' ἡμῶν ἐστὶν ὁ Θεός, Ἴδου διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς νενικήκαμεν λέοντα καταπολεμοῦντα τὴν Ἑλλάδα δύο στοιχεῖα τὴν σκευωρίαν καὶ τυραννίαν, μετὰ τὰ ὁποῖα ὁ φθονερός δαίμων καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων, ἀπεπειράθη πάλιν νὰ ἐκρήξῃ τὸν βωμὸν τῆς Ἑλλάδος, ἢ νὰ στιγματίσῃ τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. Ἀλλ' ὁ κηδόμενος τῆς Ἑλλάδος ἐματαίωσε καὶ πάλιν τοὺς δολίους σκοποὺς αὐτοῦ, καὶ οὕτω, ὁ μὲν δαίμων οὗτος ἀποτυχὼν καὶ τὴν φορὰν ταύτην εἰς τὰ καταχθόνια ἔργα του, ἐξεῤῥάγη, ἔσκασε, κατέπεσε καὶ ἐκρημνίσθη εἰς τὸ χάος τῆς ἀβύσσου. Ἡ δὲ Ἑλλάς προβαίνει ἤδη εἰς τὰ ὕψη τοῦ μεγαλείου της καὶ εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ζήτω ἡ Ἑλλάς. Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος ζήτω.

Τύπ. «ΕΛΛΗΝ. ΧΡΟΝΙΚΩΝ.»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050752

